

PIOTR KURLEND A

PAP SŁUPSK

**Z DZIAŁALNOŚCI CHARYTATYWNEJ KOŚCIOŁA
KATOLICKIEGO NA POMORZU NADWIŚLAŃSKIM
W CZASACH II RZECZYPOSPOLITEJ**

1. Zagadnienia wstępne

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie podstawowych informacji dotyczących działalności dwóch wybranych katolickich organizacji charytatywnych istniejących na Pomorzu Nadwiślańskim w okresie międzywojennym: Towarzystwa św. Wincentego à Paulo zrzeszającego mężczyzn (osoby świeckie) i Koła Charytatywnego Kleryków Seminarium Duchownego w Pelplinie. Zrezygnowano z szerszego omówienia pozostałych głównych katolickich organizacji charytatywnych, mianowicie powstałego w 1930 roku Związku Towarzystw Charytatywnych Diecezji Chełmińskiej, Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo oraz – kierowanego przez toruńskiego redemptorystę o. Stanisława Solarza – Stowarzyszenia Światlic Charytatywnych na Pomorzu¹. Aktywność tych struktur została przybliżona w innych opracowaniach². Niektóre informacje dotyczące wymienionych organizacji przytoczono celem ukazania porównawczego tła. Nie jest przedmiotem rozważań w niniejszej publikacji udział w akcji charytatywnej zakonów męskich i żeńskich, osobista ofiarność na polu dobroczynnym poszczególnych duchownych (czy też katolików świeckich), a także aktywność w sferze charytatywnej tych organizacji katolickich, dla których ten rodzaj działalności nie był głównym obszarem funkcjonowania, lecz jednym z wielu różnych (stawiały przed sobą, jako główne, inne cele aktywności).

¹ W diecezji chełmińskiej istniało ponadto (m.in.) powstałe w 1911 r. St. Elisabethverein (parafia chojnicka). *Diecezja Chełmińska. Zarys historyczno-statystyczny*, Pelplin 1928, s. 196.

² P. K u r l e n d a, *Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo w diecezji chełmińskiej w czasach II Rzeczypospolitej*, Studia Pelplińskie, t. XXXI: 2001, s.137-160; tenże, *Stowarzyszenie Światlic Charytatywnych na Pomorzu w czasach II Rzeczypospolitej*, Paedagogia Christiana, 1/2001, s.147-156; tenże, *Działalność dobroczynna Kościoła katolickiego w Wielkopolsce i na Pomorzu w latach 1919-1939*, Toruń 2001.